

них пристроїв особистого і колективного користування;

- особливі правила користування зв'язком та передачі інформації через комп'ютерні мережі;

- порушення у порядку, визначеному Конституцією і законами України, питання про заборону діяльності політичних партій, громадських організацій в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей[4].

Використані джерела:

1. Кодекс цивільного захисту України: Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст.458. / [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.

2. Надзвичайні ситуації природного, техногенного та соціально-політичного характеру. / [електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/5282830/page:3>.

3. Кримінальний кодекс України, від 05.04.2001 № 2341-III. / [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

4. Закон України "Про правовий режим надзвичайного стану" від 16.03.2000 року, № 1550-III. / [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1550-14>.

Кононець Віта Петрівна

ст. викладач кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЩОДО ВИЯВЛЕННЯ ПРОТИЗАКОННОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ФОРМУВАНЬ З ОХОРОНИ
ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ, ЩО СУПЕРЕЧИТЬ
ЧИННОМУ ЗАКОНОДАВСТВУ**

Актуальним сьогодні є розширення участі громадян і їх об'єднань у охороні громадського порядку, їх бажання взаємодії з органами Національної поліції щодо протидії злочинності. Так, громадяни України відповідно до Конституції України мають право створювати громадські формування для участі в охороні громадського порядку і державного кордону, сприяння органам місцевого самоврядування, правоохоронним органам у запобіганні та припиненні адміністративних правопорушень і злочинів, захисті життя та здоров'я громадян, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань, а також у рятуванні людей і майна під час стихійного лиха та інших надзвичайних обставин.

Законом України "Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону" визначено можливість створювати на засадах громадської самодіяльності зведені загони громадських формувань, спеціалізовані

загони (групи) сприяння поліції, асоціації громадських формувань тощо (стаття 1 Закону).

Однак, спостерігаючи за подіями що відбуваються в реаліях, з одного боку громадські формування створюються з метою допомоги органам Національної поліції у боротьбі із злочинністю та здійснюють громадський контроль, з іншого — використовують свої повноваження не за призначенням і зловживаючи своїм статусом займаються іншою діяльністю, яка ніяк не пов'язана зі здійсненням охорони порядку та забезпеченням безпеки у взаємозв'язку з поліцією.

Основними аспекти організації та діяльності громадських формувань у сфері охорони громадського порядку (згідно Закону України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону»), передбачають собою наступне:

1. Громадські формування створюються і діють у взаємодії з правоохоронними органами, органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Завдання перших — повсякденна організація, спрямування і контроль; других — координація діяльності громадських формувань (стаття 3 Закону). Громадські формування з охорони громадського порядку не є лише прерогативою місцевих органів влади. Територіальні підрозділи органів Національної поліції можуть брати безпосередню участь в утворенні та сприянні діяльності таких формувань. Громадські формування діють загалом на тих принципах, що визначені для поліції: гуманізму, законності, гласності, добровільності, додержання прав та свобод людини і громадянина, прав і законних інтересів юридичних осіб, рівноправності членів цих формувань.

2. Установчі документи (рішення про утворення, статут та деякі інші документи) мають бути погоджені з органами Національної поліції і подаються для реєстрації до відповідного виконавчого органу сільської, селищної, міської, районної у місті ради, на території якої буде знаходитися керівний орган такого формування (стаття 6 Закону).

3. Членами громадських формувань з охорони громадського порядку можуть бути громадяни України, які досягли 18-річного віку, виявили бажання брати участь у зміцненні правопорядку та здатні за своїми діловими, моральними якостями і станом здоров'я виконувати на добровільних засадах взяті на себе зобов'язання (стаття 12 Закону).

4. Члени громадських формувань з охорони громадського порядку отримують спеціальне посвідчення і нарукавну пов'язку.

5. Члени громадського формування з охорони громадського порядку у спеціально передбачених випадках (визначених Законом України "Про Національну поліцію") можуть використовувати спецзасоби індивідуального захисту та самооборони, отримувати їх для виконання своїх завдань від базового органу Національної поліції, отримувати дозвіл на придбання.

Органи місцевого самоврядування та місцеві державні адміністрації мають право вирішувати питання щодо забезпечення діяльності громадських

формувань, надавати їм службові приміщення, необхідний інвентар та засоби зв'язку (стаття 19 Закону).

6. Громадські формування з охорони громадського порядку і державного кордону не мають права займатися підприємницькою або іншою діяльністю з метою одержання прибутку [1].

Саме стосовно останнього положення і буде передбачатися дискусія. Оскільки на сьогоднішній день громадські формування під ширмою своєї діяльності здійснюють зловживання своїми повноваженнями, та займаються протизаконною діяльністю. Таким чином, значна їх частина створюється саме з цією метою, зайняття підприємницькою чи іншою оплачуємою діяльністю в різних сферах господарської діяльності.

Тому постає проблемне питання, в частині виявлення та документування незаконної діяльності громадських формувань і припинення їх діяльності як громадського формування. Оскільки ст. 8 Закону України "Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону" передбачає тільки дві підстави припинення їх діяльності, а саме саморозпуску та винесення заборони за рішенням суду у разі заяви реєструючого органу [1].

Однак таких прецедентів, а саме рішень судів, щодо подання заяв з боку реєструючого органу до суду на предмет заборони діяльності громадського формування, в єдиному реєстрі судових рішень ми не знайшли.

Тому, виявлення та документування діяльності громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, що займається підприємницькою або іншою діяльністю з метою одержання прибутку, що найчастіше є складом злочину за ст. 364-1 «Зловживання владою або службовим становищем», можливе за наступним алгоритмом злагодженої діяльності працівників органів Національної поліції.

А саме, тільки на основі наявної інформації, про надання оплатних послуг громадським формуванням з боку інших осіб, реєструється заява і слідчий вносить відомості до ЄРДР, наприклад, за статтею 364-1 Кримінального Кодексу України «Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми» (у даному випадку – діяльність визначається наявністю реальної матеріальної шкоди), за наявності реальної інформації. На підставі винесеної ухвали суду на тимчасовий доступ до речей і документів згідно ст. 166 КПК, слідчий проводить зазначену слідчу дію по отриманню інформації щодо руху грошових коштів на розрахунковому рахунку громадського формування. Дану інформацію за рішенням суду, видається банківською установою, безпосередньо дана інформація містить дані про рух грошових коштів по рахунку громадського формування, що дає можливість від слідкувати динаміку та строки фінансування.

Отриману інформацію по рахункам громадського формування необхідно направити на економічну експертизу в НДКЦ або в Науково дослідний центр, для встановлення точної суми нанесеної матеріальної шкоди. Значна матеріальна шкода, за даною статтею 364 ККУ- має становити 80 тис гривень

(Зловживання владою або службовим становищем). Дана стаття передбачає умисне з корисливих мотивів чи з інших особистісних інтересів третіх осіб, використання службовою владою чи службовим становищем всупереч інтересам служби, якщо воно заподіяло істотну шкоду охоронюваним законом правам та інтересам громадян, державним чи громадським інтересам.

Таким чином, є можливість достовірності встановлення, за даною інформацією та за показаннями учасників провадження, що громадське формування працює не на добровільних засадах, а з метою заробітку, отримуючи грошові кошти від інших осіб, і здійснює свою діяльність на оплатній основі.

Додатково доцільно зазначити про необхідність проведення обшуків в приміщеннях громадського формування з ціллю відшукування необхідних документів, а саме договорів на надання послуг з охорони в яких буде зазначена оплата за надання послуг.

Після підтвердження документування не законної діяльності громадського формування за поданням прокурора на підставі рішення суду в установленому законом порядку діяльність громадського формування припиняється.

Однак, дослідження даного питання дає нам можливість оцінити складність виявлення протизаконної діяльності та притягнення до відповідальності членів громадського формування і припинення їх діяльності.

Використані джерела:

1. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону // Відомості Верховної Ради. – 2000. – № 40. – ст.338.
2. Про Національну поліцію: Закон України // Відомості Верховної Ради. – 2015. – № 40-41. – ст.379.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X (станом на 17.08.2014) // Відомості Верховної Ради УРСР.— 1984. – № 51. – Ст. 1122.
- 4.Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року № 2341-III // Відомості Верховної Ради України – 2001. – № 25. – Ст. 131.

Мислива Оксана Олегівна,
старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЇ ПІД ЧАС ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО ПОРЯДКУ

Припинення порушень під час забезпечення публічного порядку є актуальним для поліції. Особливого значення останнім часом набула проблема застосування зброї поліцейськими як одного з найбільш суворих заходів